

MAŠK LIETUVA

NR. 46

**MŪSU KAINOS
atatinka mūsų**

**PAGAMINTU
BATU tikrai
vertei**

Neleiskite savęs apgauti išviršine išvaizda.
Mūsų įmonė žinoma visame krašte, visados
pateikia vertingus gaminius.

Aukšta kokybė
Didelis patvarumas
Gera išvaizda

CALÇADO JONAS

JONAS VIGELIS

FAB. RUA S. CAETANO, 862 - 809 - TEL. 9-4682

LOJA: AV. ZELINA, 73

Siuvykla VILNIUS

SAVININKAS JUOZAS KARPAVICIUS

VYRU IR MOTERU DRABUZIAI
SPECIALUS PATARNAVIMAS
PRIEINAMOS KAINOS

AV. DUQUE DE CAXIAS, 237 - SÃO PAULO

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Revista Litwana

NOSSA LITUANIA

Diretor Proprietario Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:

RUA VENDÁ NOVA, 116 - VILA ZELINA
SÃO PAULO

KORESPONDENCIJAI:

CAIXA POSTAL 371 - SÃO PAULO

KAINA: BRAZILIOJE: METAMS CR. \$ 75,00

PUSEI METU CR. \$ 38,00

KITUOSE KRASTUOSE: DOL. \$ 5

ATSKIRO NR. KAINA: CR. \$ 3,00

D Ē M E S I O

Nekurie "M. L." skaitytojai ir bendradarbiai, siūsdami korespondenciją "M. L." Redakcijai ar Administracijai, nesinaudoja mūsų pašto dėžute 371, bet gatvės adresu.

Norime atkreipti dėmesį, kad atei tyje prašome žymėti tik pašto dėžutės 371 Nr., nes "M. L." Red. ir A. ribose paštas adresatams nepristatomas.

VIENTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

ALOUS VARYKLOS COLUMBIA S/A.

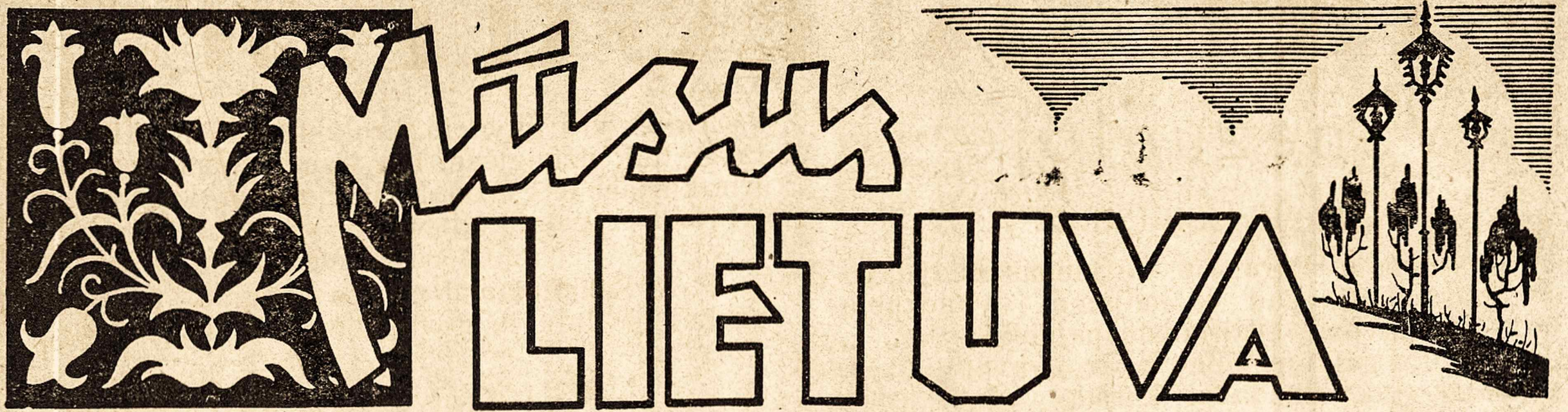
GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMĀOS CARRIERI

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę.
Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967
SÃO PAULO

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

1949 (II m.)

São Paulo (Brasil) Spaliu 1 d. (Outubro)

Nr. 20 (46)

KODĖL AŠ PAMILAU BRAZILIJOS LIETUVIUS

KUN. DR. JUOZ. PRUNSKIS

Vos pasiekus lietuvių apgyventas vietas São Paulo mieste metėsi į akis, kad daugelis lietuvių jau turi pasistatę dailius nuosavus mūro namus. Tas liudija, kad Brazilijos lietuviai darbštūs, moka taupyti, kad jie savo uždarbį nepraranda smuklėse, priešingai — jų vengia, kad susikurtų sau ir savo šeimai šviesesnį gyvenimą.

ROŽĖS IR NAŠLAITĖS

Prie lietuviškųjų namų matyti margaspalvės rožės, žydinčios našlaitės ir kitos skaidrios gėlės. Tas primena lietuviškus darželius ir kalba apie lietuvių šeiminių rūpestingumą. Jos nori namus padaryti jaukius, kad po darbo susirinkus visai šeimai niekur kitur laimės netektų ieškoti, tik savo namuose.

Užėjęs į lietuvių namus mačiau ant stalo «Mūsų Lietuvą». Tai reiškia, kad lietuviai brangina savo laikraštį, jį skaito, jį remia. Lietuvoje, išskyrus miškuose leidžiamus partizanų lapelius, nėra laisvos spaudos. Todėl šiandien kiekvieno laisvo lietuvių pareiga rūpestingai paremti savo laikraštį, lietuvišką knygą ir iš jų stiprinti savo dvasią ir gaivinti laisvosios Lietuvos viltis. Kai pirmieji «Mūsų Lietuvos» numeriai pasiekė Šiaurės Ameriką, mes juos sklaidėme su susidomėjimu ir džiaugėmės, kad Brazilijos lietuviai rodo tiek gajumą, susipratimo ir kultūrinio veiklumo.

MALONUS VAKARAS SU LIETUVIAIS

Pirmą ir antrą vakarą, atvykus į Braziliją, teko dalyvauti čia lietuvių surengtose vaišėse, susirinkime. Miela buvo, kad lietuviai domisi sa-

vais parengimais. Žinoma, po keletos dešimtmečių daugelį vyresnio amžiaus lietuvių pats laikas išplėš iš šios gražios bendruomenės, bet tik — jie pasirūpins, kad lietuviškuose susirinkimuose jų kėdė neliktų tuščia, jie tikrai sugebės įtraukti ką nors iš jaunesniųjų save vieton.

Miela buvo matyti, kaip naujai atvažiavusieji iš Europos tremtiniai uoliai dedasi į lietuviškąjį veikimą, talkindami spaudai, vadovaudami susirinkimams. Į šią lietuvių bendruomenę įsiliejo naujo kraujo, jauno ir karšto lietuviško kraujo ir tas įneš naujo gyvumo, abejiems — ir senesniems ir naujai atvykusiems — darniai bendradarbiaujant.

LIETUVIŠKA GIESMĖ

Man buvo taip miela klausytis lietuviško giedojimo prieš Mišias ir pamaldų metu. Lietuvių pastangomis pastatytoji bažnyčia teadi lietuviškos giesmės garsais! Šiandien net daugelis nekatalikų, kaip pav. mokslininkas Einšteinas, pripažįsta, kad Katalikų Bažnyčia yra vienas iš pačių stipriausių veiksnių kovoje su bolševikų tiranija. Taip, kad rodydami tikiškinį uolumą lietuviai netik tarnauja Tiesai, bet drauge ir talkina didžiojoje kovoje dėl išlaisvinimo pavergto žmogaus ir pavergtų tautų. O tarp jų yra ir mūsų numylėtoji Lietuva. Partizanai, mirdami lietuviškuose beržynėliuose, turi viltį mūmyse, laisvame pasaulyje gyvenančiuose lietuviuose. Sibiran ištremtieji klausosi, ar vėjas iš laisvųjų kraštų dar neneša jiems vilties kibirkštėlės.

Gražu, kad Brazilijos lietuviai tą visa su-

LIETUVIAI PASAULYJE

Venezueloje

KAIP MES ĮSIKŪRĖME?

Gyvendami Europoje, ne vienas gėdydavomės pasisakyti, kad važiuojame į Venezuelą. Tuoj išgirsdavome įvairiausių pajuokų:

Gal tau galvoje negera, ar sukvailiojai, ar ką jau? — Juk ten labai karšta, visi išmirsite kaip musės, — gyvatės, krokodilai, moskitai jus ten bematant suės...

Anot geografo prof. Bendoriaus žodžių pasakytų Butzbacho pereinamoje stovykloje.

— Jeigu jau važiuojate į Venezuelą, tai geriau važiuokite pas Staliną, tai bus geriau. Du tris mėnesius ilgiau neišgyvensite.

Išgirde šiuos baisius žodžius, daugelis norinčių emigruoti, rytojaus diena, atsisakė vykti Venezuelon ir sugrįžo vėl į nykius lagerius bado ir vargo bristi. Nežiūrint bauginimų, daugelis važiavo: pasirinko geriau gyvačių, krokodilų ir moskitų žemę, negu «draugo-tėvelio» pažadėtąjį «rojų»! Kai kurie čia pirmomis savaitėmis jautėsi nusivylę. Laikui bėgant apsirato, įsiliejo į vietos gyvenimo sūkurį ir yra patenkinti, sotūs, laisvi nuo bado, persekiojimų ir smurto, laisvi nuo darbo sutarčių... Lietuviai Venezueloje stengiasi įsikurti ir jų pastangų vaisiai jau matosi: lietuviai kuria įmones perkasi joms reikalingas mašinas, įrankius. Valencijoje Liudas Jablonskis turi auto mechaninę dirbtuvę, Ksaveras Stanijauskas — laikrodininkas ir auksakalys, L. Tamšauskas ir J. Viltrakis — dešrų dirbtuvę ir maisto produktų krautuvę, H. Rydelis — mėsinių ir dešrų dirbtuvę, J. Zavadskas — foto atelje, Beresnevičius — foto atelje, Bundelis — stalių dirbtuvę ir t. t.

Atvykusių su aukštesniu mokslu, taip pat niekas neverčia nei griovius kasti, nei mišką kirsti. Teisininkas Vytautas Akelis, M. Baliutavičius, H. Janužys, inž. A. Žalnieriušas, inž. Tiščiauskas ir kiti dirba stambiose įmonėse, kaip buhalteriai, ūkio vedėjai, kiti vykdo statybos darbus ir jiems vadovauja.

pranta. Žinau, kad tėvai pasakos savo vaikams apie Lietuvos vargus ir Lietuvos meilę, prašys paskaityti garsiai lietuvišką laikraštį, kad ir jaunoji karta pratintųsi prie lietuviško rašto ir Lietuvos meilės. Karta Chicagoje pamatęs lietuvių susirinkime uoliai besidarbuojančią jauną, Amerikoj augusią lietuvę, paklausiau, kas ją pritraukė prie šios veiklos.

Ji pasakė, kad motina prieš mirtį pasiūkė ją, prie savo lovos ir prašė, kad ji visada mylėtų Dievą ir užimtą mirštančios motinos vietą lietuviškoje bendruomenėje.

Mirtinai maskolių teriojama Lietuva šiandien prašo, kad mes brangintume tėvų tikėjimą ir suburtume jėgas kovoj dėl Lietuvos laisvės. Aplankęs Brazilijos lietuvius pamačiau, kad jie eina šiuo šventos pareigos keliu, ir štai dėl ko juos pamilau.

Taip... yra gyvačių, krokodilų ir moskitų... kažkur toli, džunglėse, bet visur esama žmonių, kurie kuriasi ir gyvena. Visur reikia kantrybės, ištvermės ir pasitikėjimo.

V. Sakalas

P. S. Sekančiam Nr. tilps daugiau žinių iš Venezuelos lietuvių gyvenimo. Red.

Kinijoje

Lietuvių esama ir Kinijoje, iš kur jie «Mūsų Lietuvai» siunčia nuoširdžius sveikinimus.

«Didžiai Gerb. «Mūsų Lietuvos» Redakcijai! Džiaugdamiesi lietuvių tautinės spaudos vis didesniu suklestėjimu ir nuveikiamais darbais, girdėjome apie «Mūsų Lietuvą», leidžiamą tolimojoje Brazilijoje.

Būtų malonu ir arčiau su «Mūsų Lietuva» susipažinti. Brazilija ir Macao turi artimos giminytės ryšius... Mes, du Lietuvos misijonieriai, Kinijoje praleidom jau daug laiko Makave darbuodamiesi portugališkos jaunuomenės labui. Tu rime dėl to daug simpatijų viskam, kas portugaliska, taigi ir brasiliška, ypatingai, jeigu tas turi ryšio su mūsų broliais lietuviais.

Jeigu «Mūsų Lietuva» malonėtų tautiečiams apie mus priminti šioje gražioje Misijų Sekmadienio progoje, tai padarytų mums geriausią broliškos meilės patarnavimą. Mes melsimės už «Mūsų Lietuvą», už jos skaitytojus ir už Brazilijos lietuvių dar didesnius pasisekimus spaudos ir vienybės — Dievo ir Tėvynės garbei.

Ilgiausių metų «Mūsų Lietuvai»!

Lietuviai misijonieriai Kinijoje.

Kun. Petras M. Urbaitis

Kun. Antanas Perkūnas

P. S. «Mūsų Lietuvai» užsakiau žurnalą «The China Missionary».

Kun. P. M. Urbaitis

Afrikoje

Iš Tunisijos, Afrikoje, gavome lietuvių legionieriaus St. Radavičiaus laišką ir linkėjimus «Mūsų Lietuvai».

«Mano troškimas — kad «Mūsų Lietuva» prikeltų kiekvieną lietuvių iš miego! Visi — kovon, nes ir mūsų priešas nesnaudžia...»

Jūsų — Stasys Radavičius.

Svetimšalių Legionas, 1949 m.

Lietuvio legionierius ST. RADAVICIUS

SIBIRO KELIAS

KLEMENSAS JŪRA

Ar žinai, mano broli, ta kelią,
Tą ilgiausiąjį Sibiro kelią?
Kuris tūkstančiais kilometrų eina
Ir niekuomet nesuskamba daina...

Nuo Maskvos ligi Azijos šiaurės,
Pro Riazanių tolimą į Ufą,
Vis į Rytus, į nežinią niaurią,
Traukiniai nesustodami skuba.

Vis į Rytus, į Rytus, į Rytus...
Išvingiuotaisiais Okos krantais,
Kaulų dulkėmis kelias nuklotas —
Vergų ašarų pelkėm, raistais.

Staugia bėgiai — į Rytus! Į Rytus!...
Žėri fosforu griaučiai žmonių,
Staugia hienos į naktį žvaigždėtą —
Dar nesočios... -- Daugiau kankinių!

Ak, pakėlė tas Sibiro kelias —
Ko pasaulyje nieks nepakels!
Visos žemės ten sielvartas žalias
Išbujojo, koks niekur nežels!

Ir sielų nekaltų milijonai
Ten verkšlena tarp bėgių šaltų,
Per poliarinę naktį klajoj,
Nesuranda gimtųjų namų.

Kiek tautų, ir šviesių, kultūringų,
Ten praėjo mirties pasitikt!
Kiek krūtinių be laiko sustingo...
Visas viltis turėjo palikt...

Kiek idėjų ugningų, kiek meilės,
Kiek svajonių nutrūko staiga...
O kiek lūkesių, kiek idealų,
Ten sutriuškino smurto jėga!

Mūs lietuvis tą kelią pažino —
Jau «metežo» senaisiais laikais,
Kada knygnešiai tautą gaivino
Ir į mirtį keliavo klaikiai...

Kiek «Auszros» atgimimo galiūnų
Negrąžino šis kelias atgal.
Kai už Motiną mirdavo Sūnūs,
Kad merdėjančią tautą prikelt.

O dabar — jau ir vel eilė metų —
Alpsta motina... verkia sūnų...
Ešalonai į Rytus vis trata —
Mirties siaubo, kančių, aimanų — — —

1949 m.

NAKTIS

VENANCIJUS ALIŠAS

Ir vėl naktis ant šaltų kelių nusileido —
Sunki naktis, kaip šis atogrąžų dangus.
Draugų, žvaigždžių, aušros nė ryto: —
/nieko nebebus,
Ir niekas nebežvelgs daugiau į mano veidą.

Nuo marių kyla vėjas. Púsk, meilus vėjeli,
Žarstydamas praūžusių minučių žarijas.
Bet kurgi plauksi tu? Kieno ranka tave nuves
Per klaidų ir nežinomą padangių kelią?

Žinau: tave skaistus vilioja Madrugalis
Ir ugnys, kurios dreba ant žalių kalnų,
Kaip skristi pasirengęs nuo šakos paukštelis...

Joninių vakarą ir akių peleną menu
Ir taip gyvai menu iš naujo šiandien visa —
Sudie, sudie... mes niekad nebesimatysim.

TOLYN...

KOTRYNA GRIGAITYTĖ

Koks ramus Atlantas,
kiek dangui žvaigždžių.
Ten paliko krantas —
jį širdim šaukiu!..

Vandenys bekraščiai
kur gi jie nuneš?
Ar po vargo naščiais
nesuklupsiu aš?

Pučia vėjai gaivūs
nuo naujų krantų.
Inkarą mes laivas —
— Lietuva, kur tu?...

LIETUVOS MIŠKO LEGENDA

NELĖ MAZALAITĖ KRUMINIENĖ

Praeitais šaltosios žiemos gruodžio popietę jaunas vaikinaišas ėjo miško keliu. Kelias buvo menkai teisvažinėtas, aplinkui nesigirdėjo jokio einančio nei važiuojančio, tačiau jo ausis klausėsi labai atidžiai, ir net snaigė kritimas vertė jį krūptelėti. Jis buvo pavargęs, jo žingsniai darėsi vis sunkesni, ir jis taip norėjo miego, jog galėjo snausti net eidamas, ir mielai būtų prigulęs čia pat ant tako, tačiau jis žinojo, kad turi eiti, ir ėjo.

Pūtė vėjas, pūtė toks stiprus ir kietas net miško viduryje, ir vyras neretai turėjo pridengti veidą rankomis, taip skaudėjo oda.

Sitoks vėjas! — galvojo jis — taip galėtų išpūsti žiemkenti, mieganti po gruodu. — Ir žmogus stipriau susiautė savo kailinius bet vėjas perpūtė juos, kaip ir mišką. Kur tau! jis net pralindo pro ausėtą kiškinę kepurę, jis pūtė į pat ausį, ir vyras girdėjo jį:

— Koks baurus tavo gyvenimas, — šnypstė vėjas, — šitokiu oru katinas sėdi ant pečiaus, ir avis atrajoja šiltame tvarte, o tu esi miške. Ir ne malkas kerti tu apšildyti savo namų ugniakurą, ir nevažiuoji skambančiomis rogėmis į svečius — eini pėsčias ir toks nuvargęs, kad užmigtum medžio viršūnėje.

Vyras tyli, jam atrodo, kad šitaip jis gali sustabdyti savo mintis, tačiau vėjas pučia:

— Ir kaip bijodamas tu eini, o nesi nieko pavogęs nei užmušęs. Nei tave tėvas išvarė už pasileidimą, nei motinai širdies neuždavei — bet negali arti tėviškės laukų, būti savo tėviškėje ir kažin, ar bemiegosi kada savo lovoje. Koks kvailas tavo gyvenimas!

Vyras dar pagreitina žingsnį, bet vėjas pasiekia jį ir nutveria už abiejų ausų:

— Ar tu pagalvojai, kur praėjo tavo gražiausioji jaunystė? Lyg jauni želmenys, toks švelnus tavo veidas, toks jaunas esi tu, tačiau niekuomet nesi šokęs ir jau senai nebesijuoki. Ar tu važiuosi su piršliais, ar tu parveši jaunąją pro apkaišytus vartus? Tavo tėvas gyvena baimėje, gyvena vienos dienos gyvenimą — tave pagaus, ir tavo lavonas gulės miesto aikštėje grasinimui ir pajuokai.

Vyras ima daužyti rankomis šonus, kad rankos labiau sušiltų ir kad nuvarytų savo mintis kaip pelėdas, bet vėjas laiko jį už pečių:

— Pagalvok, kokie jūs bepročiai, jūs, kurie nebėgate tiek toli, kiek tik žmogus pasiekia. Jūs nepasiduodate, jūs laukiate, kad atėjusi laisvė rastų tėvynėje bent vieną gyvą žmogų. O, jūs savanoriai pamišėliai šiame protingame pasaulyje! Ką jūs išgelbėsite, jeigu apginsite vieną kitą teisingąjį ir sunaikinsite keletą svetimų grobikų? Ką jūs galite? Ką gali tu, kuris eini dabar griuvinėjančia eiseną ir įkritusiomis akimis, eini atlikęs pavojingą uždavinį, ir vos išmiegojęs gal

jau turėsi kitą beviltišką žygį?

— Aš atliksiu ir jį! — sako vyras ir suspaudžia rankomis krūtine: — Šitas prakeiktas vėjas! — mano jis, — šitas vėjas gali išpūsti net širdį. Kodėl turėčiau pasiduoti baimei? — galvoja jis. — Dėl šitiek gero, kiek padarome mes, galima džiaugtis ir mirtyje.

Ir tarytum į šitą vardą atsišaukia ta, kurią jis paminėjo savo mintyje — jis išgirsta šunį lojant, paskui pamato žmogaus pėdas. Ir nors tai yra toliau ir pridengta medžių, jis žinojo, kad tik svetimieji vedasi šunį, kurį žmogus amžiais jaukino savo draugystei ir žmogus vėl pavertė jį medžiojančiu žvėriu.

— Ar esu išduotas? — galvojo vyras. — Ar pasekė mane iš netyčių?

Miegas ir nuovargis buvo nubyrėję nuo jo, kaip sniegas nuo medžio, kada jį supurto. Jo galva vėl buvo šviesi ir svarstė apsigynimą ir kovą, ir jo ranka po kailiniais susirado ginklą.

Ir tą minutę jis pamatė moterį, einančią per jo kelią, ji skubėjo baimingai dairydama, ir vaikinaišas suprato, kad jos kojų pėdas uosto svetimųjų šuo. Menka skarele buvo apsirišusi ji, ir jos drabužis buvo plonas šitam speigo metui, o ant rankų ji nešė nešiltai susuptą vaiką ir svyravo iš nuovargio.

Dideliais žingsniais vaikinaišas susigretino su ja ir tyliai prabilo:

— Nebijok, pamėgiusiu tave išgelbėti ir apginti. Juk tai tave jie vejasi?

Jie visuomet vejasi mane, — taria moteris, ir jis mato, kokios liūdnos jos akys ir kaip visiškai išblyškęs jos pergreitai susenęs veidas. Ir nėra graži šita moteris, tačiau vyras negalvoja to — gailėstis apima jį ir rūpestis, kaip jis išgelbės ją iš pavojaus.

— Čia yra takas per giliausią miško tankmę, — šnibžda jis, — nebijok, kad jis užsnigtas, aš atpažįstu jo vietą. Bet tu esi per daug silpna, kad galėtum greit žengti su vaiku, duok, aš panešiu jį.

— Tu visuomet neši jį, — sako moteris, ir ji laiko stipriai priglaudusi savo kūdikį.

Vyras nesupranta, ką ji norėjo pasakyti, tačiau jis neturi drąsos paimti jos brangiąją naštą ir tikrai galvoja: jeigu ji nepaeis, aš palaikysiu ją ir vesiu.

— Paimk mano pirštines, tavo pirštai jau pamėlynavę, — sako jis ir įbruka pirštines į jos sunertas rankas. Ir jis mato, kaip nuo kūdikio galvos yra nuslinkęs skaros kraštas, ir jo mažytės ausys pabala nuo šalčio. Vyras nusiima savo šiltąją kepurę ir užmauna ją berniukui.

Man labai šilta nuo smagaus ėjimo, — taria jis moteriai, — matai, kokie ilgi mano plaukai,

SOVIETINIO TEISINGUMO SANTVARKA LIETUVOJE

Rašo: Henrikas VALAVIČIUS

(Tęsinys iš 44/45 Nr.)

Pastaruosiuose dviejuose «M. Lietuvos» numeruose apibrėžėme sovietinio teisingumo santvarkos politinį tikslą, būtent, nuolatinę kovą prieš vadinamuosius «liaudies priešus». Ta kova remiasi visas sovietinės diktatūros pastatas. Liaudies priešai» yra sovietinio gyvenimo būtinybė. Juos sukuria diktatūrinio režimo sąlygos, arba juos susiranda patys diktatūros tarnai, kad turėtų prieš ką kovoti. Raudonosios armijos naujai užgrobtame krašte ši kova visu smarkumu nukreipiama prieš vadinamąjį antisovietinį elementą. Raudonųjų maskoliai, atsidūrę, kaip užkariautojai, aukštesnės kultūros krašte, žiūri į visus jiems nepažįstamus gyvenimo reiškinius su nepasitikėjimu ir vaizduosi sau, kaip antisovietinius. Jie pripažįsta tik tokias ištaigas ir žmones, kurie yra besąlyginiai pareiškę savo vergiškumą Maskvai.

Kad virsti antisovietiniu elementu, nereikia sulaužyti kokio nors ypatingo įstatymo: užtenka to, kad kieno nors tėvas buvo baltosios armijos karininkas, arba, kad paliestas asmuo buvo «buržuazinės» policijos tarnautojas, arba jaunas būdamas yra tarnavęs savanoriu, ar Amerikos angliakasy, grįžęs į Lietuvą nusipirkęs «buožišką» ūkį, arba liaudies mokyklos mokytojas, kuris be savo pamokų mokykloje, dar iš pasišventimo dirbo parapijos organizacijoje ir t. t. ir t. t. Užteko pakliūti į atitinkamus sąrašus dėl įskundimo, kad liečiamas asmuo, pavyzdžiui nepatenkintas nauja santvarka, arba, «kad Timošenko pavadino durnium» ir jau to asmens likimas iš anksto nuspręstas.

(Nukelta į 12-tą puslapį)

— ir jis šypsosi kūdikiui, kurio galva paskęsta ausėtame zuikio kailyje.

— Tačiau negaiškime, — sako vyras, — taikinkite į mano pėdas, aš praminsiu taką. Jūs pasislėpsite tarp eglaičių, jos yra tokios tankios, kad žvėris pames ten savo uoslę, o aš eisiu tolyn, nuviliodamas jų sekimą. Bet galimas dalykas, kad jie nuėjo kitur, nes visą šitą laiką aš negirdžiu jų.

Tačiau jis nenuėina kelių dešimčių žingsnių, kai moteris aiktelėja, ir atsisukęs vyras mato netoli keturis ginkluotus, o šuva jau yra pribėgęs ir puola moterį.

— Bék! — sako ji vyrui, bet jis turi tikrai vieną baimę, kad žvėris suleis savo dantis į vaikučio kojas. Abiem rankomis jis stveria šunies sprandą, nubloškia jį į šalį ir pakelia savo ginklą. Ir mato jis, kaip keturi ištisia savo šautuvus į juos, ir jis dar suspėja atsistoti tarp jų ir moteris su vaiku Tuomet jis pajunta, kad kažin kas persmelkia jį, aštriai, tartum vėjas, kuris perpūtė jo drabužius ir kūną, ir jis užsimerkė. Kai vėl atidarė akis, jis pastebėjo, jog yra sukniubęs. Moteris su vaiku buvo atsiklaupti prie jo, ir jis regėjo, kad jie yra sveiki.

— Ačiu Dievui, — pagalvojo jis, ir tuojau iš naujo nusigando — bet kai sunkiu žvilgsniu apsižvalgė, ginkluotų svetimųjų jau nebuvo, o prie jo kojų išverstais nasrais gulėjo šuo. Negyvas.

— Plėšrieji žvėrys visuomet žūna, — murma jis, ir staiga vėl nori miego, taip labai nori miego, jog nejaučia, kad miršta.

Bet pro limpančias blakstienas jis mato kūdikį, kuris lenkiasi iš motinos glėbio, mėgindamas ištiesti ranką ir pakelti jį. Ir vyras nusišypso, jis nori, kad vaikui būtų gera, ir todėl pats keliasi.

— Kas yra su manimi, kad taip baisiai skauda? — galvoja jis ir mato, kaip pro jo kailinius sunkiasi raudoni lašai ir krinta ant sniego. — Kaip gražu, — stebisi jis, ir po jo akimis tie lašai sniego baltumoje auga, skleidžiasi ir pavirsta gėlėmis.

— Aš tau nuskinsiu keletą, — sako jis vaikui, pasilenkia, ir dabar nebežino, kiek yra praėję laiko. — Kaip nuostabiai gera mano galvai, — galvoja jis, ir pasikreipęs mato, kad kūdikis laiko ją ant savo delno, kuris yra tvirtas ir švelnus. Jis tebelaiiko zuikinę kepurę ant savo galvos, tačiau kiekvienas kailio plaukelis spinduliuoja kaip žvaigždė. O šalia stovi kūdikio motina — aukšta ir liekna, skaistaus veido yra ji, o jaunumo ir grožybės neišsakytos. Neregėtai puikiu drabužiu vilki ji, ir savo balto nuomoto kraštą atplėšusi, dabar ji aptvarstė jo žaizdas kaktoje, kakle ir krūtinėje. Jis junta, kaip tirpsta skausmai, ir jis atsistoja sveikas ir stipresnis, negu pirma. Su pagarba stovi jis prieš motiną ir kūdikį.

— Kas esi tu? — sako vyras, ir jo balsas dreba iš laukimo: — Kas esi?

— Prieš daugelį metų verkiau ant akmens netoli šitos vietos, ir piemenys graudenosi dėl mano ašarų. Jie garsino mano skausmą, ir suklydę atėjo atgal, ir mano Sūnui buvo gražinti jo namai. Jūs ištikimoji, kantri ir garbinga žemdirbių tauta, kaip galite abejoti, kad jus kada apleisiu? Plėšrieji žvėrys žūna, ir žaizdos užgyja, žinokite, vaikai mano!

Jaunas vyras stovėjo ištiesęs rankas į dangaus aukštumą, kuriame lėtai nyko Motina su Kūdikiu ant rankų.

Tai buvo šaltosios žiemos gruodžio popietę, ir tai įvyko Lietuvoje, viename miške netoli Šiluvos...

KREMLIAUS VERGIJOJE...

R a š o P O V I L A S V O N Ž O D A S

P a b a i g a

Jau kalbėjome apie tuos teroro ir priedar-
tos būdus, kuriuos Kremlius naudoja pavergtos
šalyse. Bet nemanykime, kad tenai tik tylą at-
sako į smurtą ir priedarą. Kova verda! Keičia-
si kovos forma ir metodai. Bolševikinis vanda-
lizmas taip pat keičia taktiką, bet pavergtosios
tautos veda vis ryžtingesnę kovą prieš tiraniją,
už savo sielos išsaugojimą.

Lietuvių tauta, nors ir kaip uzurpatoriaus
žlugdoma — gyva! Ji nenutraukė kovos ir neta-
po įrankiu bolševikų kruvinose rankose, nukreip-
tu prieš kitas tautas. Devyneri metai nelygios
kovos pareikalavo baisių aukų, bet ji laimima
tuo, kad įreido priešui jo pastangų beviltiškumą.
Tautą galima paversti kapinynu, bet ne materia-
listinės diktatūros vergu! Ir laisvos lietuvių
sielos Kremliai nepavyko pavergti! Net po eilės
metų brutaliausio smurto jie — pralaimi! Veltui
savo stabams gieda himnus! Veltui verčia Puš-
kino raštus į lietuvių kalbą, kuriuos skuba per-
sispausdinti jų uolūs kilpos muilintojo padė-
jėjai, visa gerkle šaukdami apie tarybinio žmo-
gaus laimę». Jie, o kartu ir akli Stalino batlaižiai,
nepajėgia nugalėti baimės ir netikrumo jausmo,
dėl kylančios ir bręstančios jėgos iš pavergtų
ir sutryptų tautų gelmių. Bolševizmo diktatoriai
jaučia savo nepajėgumą ir jau nieko nežavi jų
avantiūros net tarptautinėje arenoje. Artėja va-
landa! Ir jie nepabėgs — nuo kankinamų tautų
keršto, nei nuo istorijos teismo.

Artėjant didžiojo atsiskaitymo valandai, jau
metas viso pasaulio lietuviams burtis širdimi
prie širdies ir jaustis vienos motinos-tėvynės
sūnumis! Ir — kur tik mes bebūtume: — Vorku-
tos konclageriuose, ar Kolymos kasyklose, sau-
lėtoje Brazlijoje ar triukšmingame New Yorke,
Australijos tropikuose, Monhegofo barakuose,
miglotoje Anglijoje ar Berlyno griuvėsiuose —
visi ir visur susibarkime į galingą lietuvišką tau-
tinį vienetą, nes mūsų Diena jau art! —

KELETAS KLAUSIMŲ KREMLIUI IR JO SATRAPAMS

Kodėl į žemiau pateikiamus klausimus ne-
atsako nei Kremlius su savo satrapais, nei jų
kilpos muilintojų padėjėjai kituose pasaulio
kraštuose?

1. Kodėl Kremliaus diktatorius garsiausiai
rėkia apie, nesikišimą į kitų valstybių vidaus rei-
kalus, o pats išpriedartavęs eilę tautų, žiauriau-
siomis priemonėmis naikina jų fizinę ir dvasinę
egzistenciją? Kodėl jis pats kišasi į visų pasau-
lio kraštų vidaus reikalus, organizuoja ir finan-
suoja priešvalstybinę komunistų propagandą,
streikus, riaušes, sukilimus ir visuose laisvuose
kraštuose vadovauja teisėtų vyriausybių priešams
ir sąmokslininkams?

2. Kodėl sovietų atstovai visose tarptauti-
tinėse konferencijose garsiai proklamuoja pa-

saulinės taikos obalsius, organizuoja «taikos kon-
gresus», o patys visur balsuoja prieš taiką?
Ir kodėl nė viena tarptautinė taikos deklaracija
nepasirašyta Sov. S-gos? Kodėl visus taikos nu-
tarimus sovietai vetuoja?

3. Kodėl sovietai daug kalba apie tautų
laisvę, o patys neprisideda prie jokių tarptauti-
nių konvencijų: dėl — spaudos laisvės, žmogaus
teisių, moterų teisių, laisvos informacijos ir t. t.
Kodėl toji sovietų reklamuojama demokratiškiau-
sia pasaulyje santvarka, pas save neleidžia nei
žodžio nei spaudos, streikų, opozicijos, judėjimo
demonstracijų ir kitų laisvių? Juk tai pagrin-
diniai demokratijos elementai, kurių nėra tik to-
talitariniuose kraštuose. Kodėl nė vienas šitų
elementų neegzistuoja Sovietų Sąjungoje ir pas
jos satelitus?

4. Kodėl sovietų pavergtos tautos, kaip
taisyklė, visos sukyla prieš pavergėją? Kodėl tų
tautų gyventojai grūdami į kėlėjimus, konclage-
rius, kodėl jie bėgti kokia kaina veržiasi iš savo
gimtosios šalies rizikuodami gyvybe bėga į pa-
saulio kraštą, kuo toliau nuo sovietinės «demo-
kratijos», ir, kodėl, pagaliau, iš sovietų okupaci-
nės zonos nuolatos bėga sovietų generolai, kiti
karininkai, kareiviai, burmistrai, aukšti valdinin-
kai ir paprasti žmonės? Kaip suprasti šį faktą,
kad tik per vienerius praėjusius metus iš sovie-
tinės zonos pabėgo (rizikuodami gyvybe!) 13.000
tikrų Sovietų Sąjungos piliečių? O kiek jų pa-
bėgtų iš sovietinio «rojaus» jeigu pabėgimui bū-
tų palankesnės sąlygos?

5. Kodėl nuo pavergtų ir susovietintų tau-
tų slepiamas faktas, kad tik 1950 metais (jeigu
bus sėkmingai įvykdytas penkmečio planas) so-
vietų ekonomika pasieks tokį lygį, kokį JAV tu-
rėjo 1904 metais, t. y. prieš 44 metus?

6. Kodėl visus «laimėjimus» planų išpildy-
me, sovietų propaganda ir oficialūs valdžios ats-
tovai, paduoda tik procentais? Kodėl, pavyzdžiui,
nepranešama, kiek porų batų sovietų pramonė
pagamino per metus, kad galėtume spręsti, ke-
liems piliečiams tenka viena batų pora ir koks
švarko nušimtis tenka vienam piliečiui per vie-
nerius metus?

7. Kodėl Sovietų Sąjungoje kasdienio nau-
dojimo prekės gyventojams gaminamos tik iš pra-
moninių atmatų ir kodėl visai nėra fabriku, ku-
rie dirbtų pramoninius gaminius tik civilinių gy-
ventojų naudojimui?

8. Kodėl trylika politbiuro manijakų atme-
ta tarptautinio bendradarbiavimo siūlymus ir vi-
są pasaulį laiko naujo karo psichozėje?

Deja... ūsuotoji Kremliaus meška neturi lai-
ko atsakinėti į klausimus: skuba virškinti prary-
tas tautas, o visi jos kraujuotų letenų laižyto-
jai sutartinai šoka pagal Maskvos katarinką! —

BRAZILIJOŠ ORE

R a š o J. A N T A N A I T I S

P a b a i g a

Ir štai! — RIO DE JANEIRO. visoje savo puikybėje, šviesose ir žavume! Jo puošnios pajūrio krantinės (praias) tviska žvaigždžių grandinėmis, lankais, vingiais, įlankomis, pasagomis... Gavêa, Leblon, Arpador, Copacabana, Botafogo, Flamengo, Beira Mar! Jau vien šiuose žodžiuose, plikuose varduose, skamba muzika ir šnara palmės, o ką ir bekalbėti kai į juos pažiūri iš aukštai, iš viršaus?!

Ant Corcovado kalno stovi Kristaus stovyla ir laimina šio milžino miesto gyvūsius, ir tuos kurie moka džiaugtis ir grožėtis stebuklingais raštais, išimtais iš šviesos, jūros ir nakties; laimina ir anuos, kurių širdy ir tarp gausybės šviesų vis tamsa ir graudu.

Už Corcovado, ir už akmeniniu mišku apaugusių kalnų, išsilieja senesnysis Rio nuo Jacarepaguá, apsupdamas geležinkelio stotį ir per São Cristovão nusidriekdamas iki pat Guanabaros įlankos. ten jo visas didysis plotas, o čia prie sumintų krantinių tik pats naujasis moderniškasis miestas, su plačiomis avenidomis ir dangoraižiais.

Žemėdami darome pirmąjį lanką aplink naująją miesto dalį. Apsukame Lapa, Gloriją, Catetę, Botafogo, Lemę ir garsųjį Cukraus Raga (Paú do Açucar), bet vis dar esame kelis šimtus metrų virš viso miesto.

Rio apšvietimas ir miesto išdėstymas yra nepaprastai įvairus ir gyvas. Didelis mirčiojančių šviesų blyksėjimas rodo, jog gatvės yra pil-

nos automobilių. Labai daug įvairiaspalvių reklamų, periodiškai gestančių ir vėl nušvintančių daro išpūdį, lyg tas miestas visas virpėtų, plazdentų ugnimi ir grožiu. Rūmų ir dangoraižių balti siluetai kyla, gausios šviesos aplieti, į šiltą tropikų naktį, atsispindėdami Guanabaros vandenyse, kuriuose plūduriuoja salos ir laivai.

Kai antruoju posukiu sklendžiame žemyn pro Niteroi, kairysis sparnas, rodos, taikosi nušluoti nuo įlankos vandenų tuos laivus ir valtis, kurių tiek daug apačioje drykso. Po mumis, ant vandens paviršiaus, skrieja mūsų sparnų šešėlis — tokia šviesi mėnesiena. Lėktuvas dar pora kartu susvyruoja sparnais, išsilygina, ir priėjęs Santos Dumont aerporto krantą, smunka ir lypstelia važiuokle tūpimo taką, dar kartą pašoka, paskutinį kart slystelia oru, ir pasiremia ratais. Riedame dar kiek, o toliau jau motorai velka mus prie išlipimo aikštelės.

Atsidaro durys ir padvelkia Rio oras, kvepiąs jūra, gvazdikais, šiluma ir svaigumu.

Ruošiamės išlipti. Gėrimės kelione ir dėkojame oro mergeitei.

— Puiki buvo kelionė — ne tai klausia ne tai tvirtina senjorita...

— Manau, kad negali būti puikesnių — pritariu.

— Būna! Kada skrisite į San Salvadorą, pamatysite! —

— ?...

Graži ir miela mūsų tolimos tėvynės gamta visokiu metų laiku!

IR SUSIRINKO "MŪSU LIETUVOS" BIČIULIAI...

« Mūsų Lietuvos » bičiulių sueigos prezidiumas

Dar nespėjom pamiršti linksmo ir nuotai-kingo «Mūsų Lietuvos» vakaro, kuris taip pat sėkmingai buvo pakartotas, kai sužinojom, kad iš JAV atvyksta išznus spaudos darbuotojas kun. Dr. Juozas Prunskis. «Mūsų Lietuvos» leidėjai, redakcija ir bičiuliai-rėmėjai subruzdavo rengtis, Brazilijos lietuvių tarpe neįprastai sueigai-vaišėms. Ir rugsėjo mėn. 17 d. vakarą, prie gausiai parengtų stalų, pirmą kartą Brazilijos lietuvių gyvenime, susėdo tokia gausi ir miela «Mūsų Lietuvos» bičiulių, rėmėjų ir skaitytojų šeima — daugiau 200 asmenų. Prezidiumui pirmininkavo Lietuvos Konsulas S. Paulyje p. Aleksandras Polišaitis, programos vedėju buvo p. Henrikas Valavičius.

Svečias buvo maloniai nustebintas gausia «Mūsų Lietuvos» prietelių šeima, visų dalyvių linksmomis veidais, jaukia nuotaika ir turiningomis kalbomis.

Vaišės pradėjo ir «M. L.» vardu pakvietė sueigos prezidiumą p. Henr. Valavičius. Jautriais ir giliai prasmingais žodžiais svečią pasveikino Lietuvos Konsulas Al. Polišaitis ir kun. klebonas P. Ragažinskas, pasidžiaugdami jo apsilankymu mūsų kolonijoje, linkėdami ir ateityje nenuilstamai tęsti didelį lietuviškos spaudos ir kultūros darbą. Išpūdingu eiliuotu žodžiu sveikino rašytojas Klemensas Jūra, linkėdamas greitesnio sugrįžimo, kada sušvis tėvynės laisvės rytas.

Svečias kun. Dr. Juozas Prunskis, savo turiningoje paskaitoje vaizdingai nušvietė Amerikos lietuvių gyvenimą, sielojimąsi dėl nuolatinių masinių mūsų tėvynės gyventojų trėmimų į Sibirą ir dėl bolševikų sistemingai griaujamo Lietuvos ūkio, steigiant moderniąją vergiją — kolchozus. Mūsų tautos nelaimės tėvynėje, skardžiu aidu atsiliepią į Amerikos lietuvių vieningumą, — faktas — kad Amerikos lietuviai dar niekuomet nėra buvę tokie vieningi, kaip čia me-

tu. Visi susijungę į Amerikos Lietuvių Tarybą, dirba patrijotinį tėvynės laisvinimo darbą. Tik vienas kitas iš gamtos šveičia Stalino batus ir pasitarnauja, kaip tėvynės budelio talkininkas. Amerikos lietuviai laukia įvyksiančio kongreso, kuris, tikimasi, dar suaktyvins mūsų tėvynės laisvinimo darbą. Didelių nuopelnų lietuvybei turi ir Amerikos Lietuvių Informacijų Centras. Bendrai, visų Amerikos lietuvių tiek visuomeninis, kultūrinis ar tautinis darbas dirbamas visų vieningai ir ryžtingai tikima tėvynės prisikėlimų. Per pastaruosius metus Amerikos visuomenėje įvykęs persiorientavimas. Daugumai tik dabar atsivėrusios akys ir bolševikai kasdien praranda daugiau visuomenės simpatijų. Viešoji opinija jau galutinai pasmerkė komunizmą. Lietuvių kova dėl tėvynės laisvės Amerikoje susilaukė stiprios paramos spaudoje ir radiofonuose. Tenai ir patys Amerikos lietuviai užima aukštas ir svarbias vietas, kas dar labiau sustiprina Amerikos visuomenės palankumą Lietuvai ir lietuviams. — VLIK'o vadų lankymasis Amerikoje buvo labai svarbus ir reikšmingas. Vašingtonas mūsų Vyriausiąją Komitetą stipriai remia. Amerikiečiai įsitikinę, kad ginti Lietuvos laisvės reikalą yra ir jų pačių interesas. Amerikoje nėra sunkios ekonominės krizės. Bedarbiai valdžios aprūpinami ir jų nėra daug. Į Ameriką jau atvyko 10.000 lietuvių DP, kurių dauguma kuriasi Čikagoje, Detroito ir kituose pramonės centruose. Gerai kuriasi amatininkai, inžinieriai, technikai. Sunkiau darbo gauti advokatams, gydytojams. DP lietuviai labai aktyviai eina į kultūrinį, spaudos ir visuomeninį darbą. Nuo pirmųjų lietuvių tremtinių atvykimo į Ameriką, t. y. laike trijų pastarųjų metų vien dienraščio «Draugo» tiražas padidėjęs dvigubai! Bendrai, Amerikoje gyvenimas sotus ir saugus. Komunistai tenai turi pilną laisvę, bet ji silpsta ir nyksta. Jų vadovaujanti šulai aplėi-

džia partijos gretas ir atskleidžia visas paslaptis, kas žymiai smukdo ir retina jų eiles.

Pareikštus sveikinimus ir linkėjimus kun. Dr. J. Prunskis priimąs ne sau asmeniškai, bet kaip Brazilijos lietuvių linkėjimus Amerikos lietuvių spaudai. Jis dar kartą pasidžiaugė tokiu gausiu «Mūsų Lietuvos» prietelių susirinkimu, kas įrodo, kad ir Brazilijos lietuviai myli, vertina savo spaudą ir apie ją buriasi vis gausesniu būriu.

— Tai mūsų pareiga, — pareiškė svečias — remti, platinti ir skaityti lietuvių spaudą. Pareiga joje bendradarbiauti ir užsakyti savo prieteliams. Būkimė nauji lietuviškieji knygnešiai — skaitykime «Mūsų Lietuvą»! Spausdintas žodis sustiprins mūsų tikėjimą į Lietuvos prisikėlimą ir laisvę! Tikėkime, kad toji laisvės vanda artėja! Pavyzdžiui, žydai per 2.000 metų neturėjo laisvės. Lietuva taip pat 123 metus buvo pavergta... Tikėkim, pasibaigs ir stalininė vergija. Buvo Atilla, buvo Mussolini, buvo Hitleris... O kur jie šiandien? Ateis eilė ir Kremliaus satrapui! Artėja laikas, kada vėl Pamatysim lietuvišką trispalvę Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje!

Toliau, Svečias savo kalboje pažymėjo, kad Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komite to įvykę persitvarkymų: VLIK'as dabar sudarytas iš visų didžiųjų partijų atstovų.

Po gerb. Svečio paskaitos, visiems besivaišinant, įvyko laisvos diskusijos.

Pirmuoju gražiai ir turiningai kalbėjo Dr. Eliziejus Draugelis, iškeldamas Svečio nuopelnus lietuvių spaudai. Toliau jis pabrėžė, kad lietuvių tauta nenori išlikti tik muziejuose, kaip

buvusi kultūringa ir gabi tauta... Mes norime ir turime išlikti gyvi, gajūs, kūrybingi! Mums jau nusibodo remtis Vakarų demokratijų plepalais ir tuščiais pažadais, nesulaukiant konkrečių veiksmų. Mes privalome jungtis į vieningą pasaulio lietuvių bendruomenę. Turi būti įsteigtas vienas spaudos organas, kuris visais klausimais teisingai ir greitai informuotų visų pasaulio kraštų lietuvius.

P. Feliksas Čemarka gražiai nupasakojo lietuvių darbus ir pastangas kuriantis braziliskame kaime, pabrėždamas, kad Brazilijoje lietuviai stovi pirmoje vietoje iš visų čia gyvenančių svetimšalių. Lietuviai darbštūs, veiklūs ir gerai užsirekomendavę.

Toliau Pov. Vonžodas savo žodyje kreipėsi į skaitytojus, prašydamas pareikšti savo pageidavimus: kokie raštai laikraštyje labiausiai pageidaujami? Atsakė p. Fel, Čemarka, kad dauguma skaitytojų pageidauja rimtų straipsnių.

P. Al. Bagdonas autoritetingai reiškė daug priekaištų lietuviškai spaudai, kad ji privalanti daugiausia vietas skirti organizacijų gyvenimui ir jų veiklos aprašymui, bet nespausdinti novelės ir straipsnius. P. Al. Bagdono nuomone, organizacijos yra kultūrinio gyvenimo širdis ir spauda turi tik joms tarnauti — tada ji bus mėgstama...

— Kultūrinis gyvenimas eina geryn!.. — pareiškė p. J. Antanaitis. — Būsime tol gyvi, kol turėsime gyvą spausdintą žodį! Mes turime teisę po savaitės darbo sveikai pailsėti, bažnyčion nū-

(Nukelta į 12 tą puslapį)

«Mūsų Lietuvos» bičiuliai vaišinas...

eiti, svečiuosna apsilankyti. Galime pasivaišinti, galime pasilinksminti, ir tai yra mūsų teisė. Lygiai taip pat turime teisę gauti savo laikraštį kiekvieną sekmadienį!

P. J. Antanaičio žodis visų dalyvių buvo entuziastingai sutiktas. Ir kad jis paprašė rankos pakėlimu patvirtinti savo pritarimą — visų rankos pakilo į viršų! Visi dalyviai pareiškė norą gauti «Mūsų Lietuvą» kiekvieną savaitę!

Kun, Kazimieras Miliauskas, giliu ir jautriu žodžiu palietė kiekvieno širdį. Jis kalbėjo apie diktatūrų žiaurumus, apie nelygią ir kietą lietuvių kovą tėvynėje, apie reikalą išlaikyti nesužalotą lietuvių tautą. Jis priminė, kaip pavyzdį, tvirtabūdį lietuvių Deveinį, kuris net S. Rusijoje gyvendamas išlaikė savo nesužalotą lietuvišką prigimtį, širdį, kalbą ir kultūrą.

— Išmokykime savo vaikus pamilti lietuvišką spausdintą žodį! — užbaigė savo kalbą kun. Kazim. Miliauskas.

— Daugiau tokių mielų subuvimų!... — kalbėjosi «Mūsų Lietuvos» prieteliai skirstydami, kupini gražiausių išpūdžių ir sustiprėję lietuviškoje širdyje.

— Tikrai! Susiburkime ir pasikalbėkime dažniau!

Rm. A. —

Sovietinio Teisingumo Santvarka Lietuvoje...

(Atkelta iš 7-o puslapio)

Pereitame numeryje, remdamiesi sovietų pakliktais sąrašų blankais, nurodėme, kelios Lietuvos gyventojų grupės buvo priskaitytos prie antisovietinių. Užtenka tik paminėti, kad minimasis sąrašas turi 9 rusų kalba normalaus formato spausdintus puslapius. Didelis importuotų rusų NKVD aparatas ir tūkstančiai prievarta ir slapta suorganizuotų slaptųjų agentų kiekviename darbo vietoje ir įstaigoje turėjo vykdyti "liaudies priešų" sekimą ir registraciją. Likvidacija šio elemento buvo vykdoma individualinių areštų ir masinių deportacijų būdu. Areštai buvo vykdomi nuo pat pirmųjų okupacijos dienų. Pirmoji masinė areštų banga buvo įvykdyta 1940 metų liepos mėn. iš 11 į 12 d. naktį. Individualiai areštai buvo tęsiami visame krašte be pertraukos iki pirmojo didžiojo išvežimo birželio mėnesį ir už savaitės prasidėjusio vokiečių-rusų karo. Tie areštai buvo dažnai vykdomi slapta ir neretai dargi net tokiu būdu, kad areštuojamasis būdavo suimamas kur nors išviliotos be liudininkų akių. Tokiais areštais rusai siekė svarbiausia šių tikslų: 1/ sulaukyti ir galutinai sunaikinti asmenis, kurie galėjo būti pavojingi arba tik įtartini sovietų valdžiai, 2/ išgauti iš suimtųjų juo daugiau žinių apie kontrevoliucinį judėjimą, ir 3/ įbauginti, terorizuoti laisvėje pasilikusius, kad pamestų bet kokią išsilaisvinimo mintį.

Kada asmuo suimtas ir jau iš anksto pasmerktas, kaip "antisovietinis elementas", tada tik prasideda sovietinis teismo darbas, kurio tiks-

las — įrodyti kaltę, kuriai galima pritaikyti paragrafus. Savaimė suprantama, kad tokio teismo darbe labai svarbią vietą užima tardymas. Tardymas turi parengti bylą, sukurdamas kaltinimus, paremtus įrodymais ir prisipažinimais, žmogui, kuris buvo suimtas, neturint jokios kaltinamosios medžiagos, bet kuris iš anksto jau buvo pasmerktas būti "kalnu", kadangi dėl vienos ar kitos priežasties pakliuvo į "antisovietinio elemento" arba "liaudies priešų" sąrašus. Jau vien tik šis tikslas ir tardymo užduotis parodo, į kokią beviltišką būklę kaltinamasis yra patekęs ir kokios yra jo apsigynimo galimybės. "Kto padaet v čeka, tot iz neo nevichodit", pareiškė Lietuvos NKVD komisaras Gladkov suimtajam prof. Ignui Končiui.

Apie tardymo būdus ir vartojamas priemones daug žinių suteikė ištisi tūkstančiai kalinių, kurie buvo Lietuvos kalėjimuose ir kurių rusai nesuspėjo nužudyti arba išvežti į Rusiją, prasi-dėjus karui su vokiečiais. Bendrais bruožais kalbant, pirmojo tardymo taktika yra tokia: kalinys atvedamas į tardytojo kambarį, pasodinamas ir čia jam tardytojas iškilmingai pareiškia, kad visi kalinio "nusikaltimai" jam yra labai gerai žinomi. Tardytojas pasiūlo, kad kaltinamasis atvirai prisipažintų prieš visų "nusikaltimų", kuriuos jis padarė prieš Sovietų Sąjungą ir kad išvardytų visus savo "nusikaltimų" bendrininkus. Tokiu būdu kaltinamasis palengvins sau, išgelbės savo šeimą, gimines, o -- priešingu atveju -- jo laukia mirtis, kurio nors požemio dugne, arba, tiesiog čia pat kulka į kaktą... Kaltinamasis neturėdamas net jokio supratimo, kuo jis yra kaltinamas, drąsiai ginasi nuo kaltinimų, kurių jis nežino. Tardytojas grasina. Vėliau kalinys paleidžiamas apsigalvot. Tardymas tęsiamas daugelį kartų, ir jei kalinys nusilpsta dvasioje, jam daromi įvairūs pažadai. O kad sustiprintų savo patikimumą, jam yra pavedama šnipinėti savo draugus kalinius, kurie kartu sėdi.

Tardymai vykdomi, kaip taisyklė, visada naktimis. Kaliniai yra naktį staiga pabudinami ir vedami į tardytojų kambarius, ten jie sodinami prieš stiprią šviesą ir šaukiami tardymui iš eilės kiekvieną naktį, kad išvarginti, be miego, lengviau pasiduotų tardytojo valiai: "prisipažintų" nusikaltę ir "išduotų" kitus nurodytus nusikaltimo bendrininkus. Kai nepadeda įkalbinėjimai, pažadai ir grasinimai, tada vartojamos fizinės tortūros, kurias atlieka specialus personalas, vadinamieji "kūno mechanikai". Kalinio likimas yra iš anksto nuspręstas, ir nieko jam nepadės jo atsparumas, tą puikiai žino ir tardytojas. Juo jis greičiau išgaus iš kalinio "prisipažinimus" ir juo daugiau bylų sugebės apdėrbi, jis daugiau užsitarnaus, kaip valdininkas ir komunistas, vykdydamas sovietiškąjį teisingumą, -- tęsti klasių kovą ir be pasigailėjimo sunaikinti iš šaknų išrauti "liaudies priešus". Senasis teisės, teisingumo ir įstatymų supratimas atmetamas, kaip "buržuazinis teisingumas", tarnaujantis išnaudotojų klasės interesams. Jo vietoje vykdomas vadinamasis "revoliucinis teisingumas", kuris stiprina revoliuciją ir tarnauja komunistinei "kūrybai".

Toks yra sovietinis teisingumas..

P a b a i g a .

Motiesiems

SŪNUS

A. G I E D R I U S

Nedideliais būreliais ėjo vaikai iš mokyklos. Tuo pačiu laiku gatvės pakraščiu moteris traukė vežimėlį žabų. Ji nemažai turėjo įsikrovus ir buvo šluba. Ejo sunkiai...

Keli išdykę berniukai, praeidami pro šalį, iš jos tyčiojosi:

— Bobule, nelinguok eidama! Argi taip sunku vežti?

O kiti dar pridėjo:

— Kitą sykį tu šunį pasikinkyk, tai bus lengviau tempti.

Moteris sustojo, sunkiai alsuodama pasižiūrėjo į vaikus ir tarė:

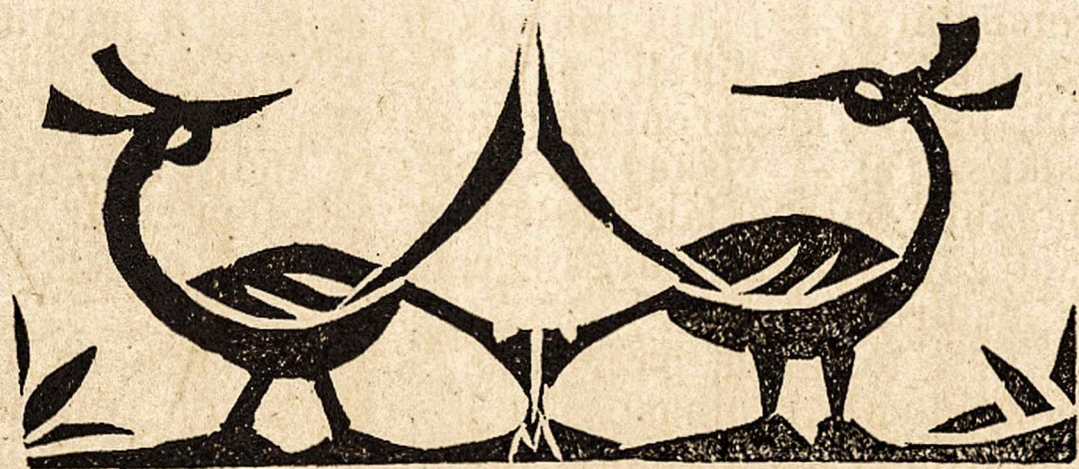
Kad būtų geriau, tai padėtų man vežimėlį stumti.

Bet vaikai dar daugiau ėmė juoktis ir tyčiotis. Moteris nieko nesakydama stūmėsi toliau. Tik štai ji girdi iš užpakalio ją šaukiant švelnų ir malonų balsą:

— Mama, mamyte, palauk: aš atbėgu tau padėti...

Moteriškai staiga pasidarė miela ir gera. Ji sustojo. Tai buvo jos sūnus. Jis taip pat grįžo iš mokyklos. Prisiartinęs pasidėjo ant žabų savo krepšelį su knygomis ir ėmė stumti vežimėlį.

— Dėkui, sūneli, dėkui, — tarė motina, ir iš jos akių biro karštos ašaros...

Dalybos

Dičkis Baltrukas gavo nemažą saldainį, o mažas Jonukas — gražų obuolį. Jonukas mėgo obuolius, bet saldainius labiau. Baltrukas mato, kad jis smailiai žiūri į saldainį, todėl truputį pagalvojęs ir sako jam:

— Aš tau galėčiau savo saldainį atiduoti, bet veltui tai jau ne.

— O ko tu norėtum? — paklausė Jonukas.

O Baltrukas, sumanęs gudriai Jonuką apgauti, sako:

— Duok man pusę savo obuolio ir dar pusę obuolio, tai gali imti saldainį.

— Gerai, — sako Jonukas. — Duok šen saldainį.

Baltrukas padavė saldainį, o paskui peilį.

— Še, — sako, — pjauk ir duok šen.

Jonukas atpjovė pusę obuolio ir padavė Baltrukui. Baltrukas paėmė tą pusę obuolio ir sako:

— Duok šen ir aną. Juk aš sakiau — pusę obuolio ir dar pusę.

Bet Jonukas tą pusę jau pjovė per pusę.

— Še, — sako atpjovęs. — Aš tau duodu, kaip sutarėva: pusę ir dar pusę.

O Baltrukas pyksta.

Kur dabar teisybė ar katro gudrybė?

Lietuva Tėvynė...

B. V O V E R A I T Ė

Iš visų gražiausia
Lietuva tėvynė,
Ten saulutė tartum aukso,
Ten dangaus mėlynė.

Ten Dubysa ir Šešupė,
Mielas Nemunėlis,
Ant šakytės šarka tupi,
O darželiuos gėlės.

Piemenėliai žalioj pievoj
Birbynelėm birba,
Paliai kelią rymo Dievas,
Mums širdelės virpa.

Ten močiutė, sesutėlė
Brolelius palydi,
Šalia kelio vieškelėlio
Dobilėliai žydi.

Ak, norėčiau vieną kartą
Tėviškėn sugrįžti!
Baltas beržas ten prie vartų,
Mūsų ten jaunystė.

Jievtė ir katinas

Jievtė sode prie namų siuvinėjo. Atbėgo katinas medžiojęs ir padėjo jai prie kojų pelę.

— Bjaurybė! — suriko Jievtė ir pasipurčius nubėgo tolyn.

Katinas atsitupė ir stebisi, nesupranta ko ji nepatenkinta.

— Tai ką! — murma katinas. — Argi ji norėjo, kad aš jai visą liūtą atvilkčiau?

IS LIETUVIU SAJUNGOS BRAZILIOJE PRAEITIES

Kaip jau anksčiau buvo minėta LSB įsikūrė 1931 metais lapkričio mėn. 3d.

Priėmus bei patvirtinus Sąjungos įstatus ir išrinkus valdybą, imtasi nustatyti, artimiausių darbų planą, kuriame, kultūrinės veiklos plėtimo, vieną iš pirmųjų vietų užėmė ir užmezgimas ryšių su jau veikiančiomis São Paulo mieste lietuvių pradžios mokyklomis (Dr. Vinco Kudirkos, Vyskupo M. Valančiaus ir Dr. J. Basanavičiaus vardo) bei lietuvių vietos organizacijomis.

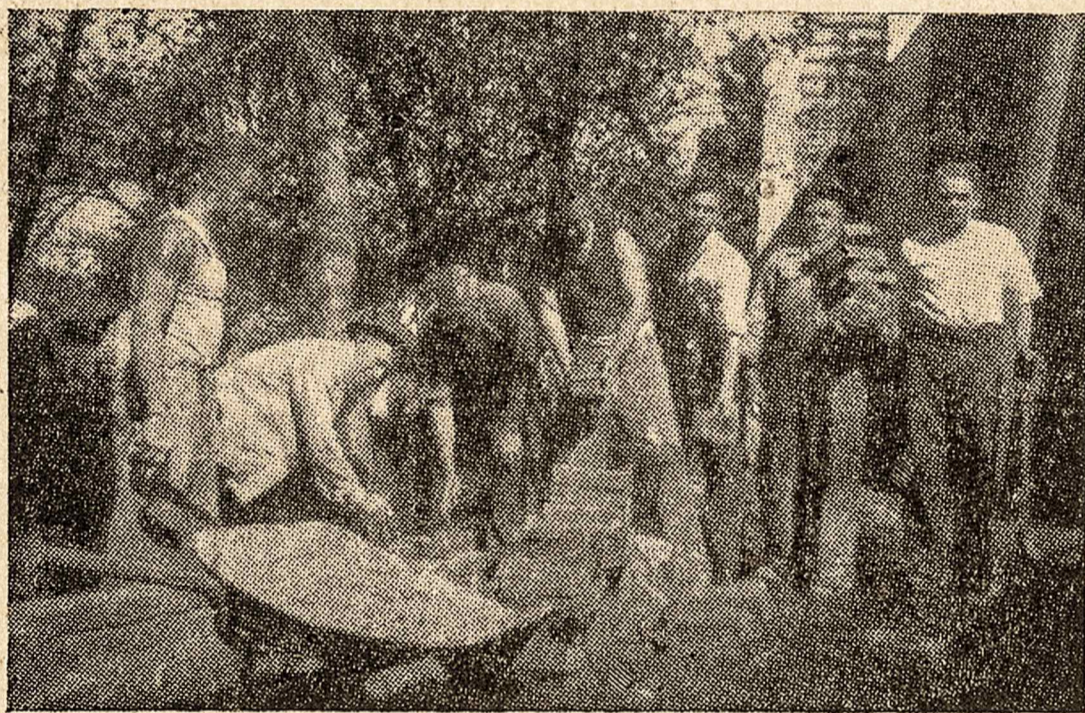
Organizatorių turėta daug gerų norų ir užsimojimų. Bet, kaip kiekviename darbe, taip ir šiame, pradžia visuomet daug sunkesnė yra, negu manoma. Tačiau nuveikta nemažai, 1932 m. vasario mėn. 1 d. įsteigta Vila Beloje Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto vardo lietuvių pradžios mokykla, o, be to, ir aukščiau išvardintos mokyklos perėjo Sąjungos žinion. Be to,

prie Sąjungos prisidėjo (įėjo nariais) ir S. Paulyje veikiančios organizacijos; Sporto Sąjunga «Lituānia», Lietuvių Moterų Draugija Brazilijoje ir kitos. Tuo budu, metiniame LSB susirinkime, kuris įvyko 1933 m. sausio mėn. 7 d. mes jau matome, kaip tai: nuo «Šviesos» Bendrovės — p. L. Gaigalą, Draugijos «Vilties» — p. V. Godliauską, Lietuvių Moterų Draugijos Brazilijoje — p. A. Čemarkienę, Sporto Sąjungos «Lituānia» — p. B. Steponaitį ir B. Šukevičių, Lietuvių Jau nuomenės Braz. «Ateities» — p. J. Ziezirską, ir nuo lietuvių pradžios mokyklų: Didž. Liet. Kun. Vytauto vardo — p. L. Majienę, Vysk. M. Valančiaus vardo — p. A. Majų ir nuo Dr. J. Basanavičiaus — p. J. Džiugelį.

Šis Sąjungos susirinkimas atskleidė naują veikimo lapą apie kurį pakalbėsime sekanti kartą.

Is šių dienų LSB Gyvenimo

T A L K A

Žodis «talka» visiems gerai žinoma, ypač Lietuvoje, kur be talkos neapseina nei vienas didesnis darbas, o ypatinai, kūlimas. Todėl ir dabar talkos tradiciją vykdomė išėivijoje, mūsų mokiečiai: Kazys Musnickas, jo sūnus Kazys, Jonas Sirvidas, Jonas Gervatauskas, Lionginas Gaigalas, Pranas Gervatauskas ir Bronius Stankevičius atėjo LSB į talką, aptvarkydami Kudirkos mokyklos, Rua Lituānia, 67, kiemą ir pastatydami mūro tvorą. Be to, K. Musnickas dar įtaisė kabyklas rūbinėje.

Sąjunga nuoširdžiai dėkoja talkininkams už jų darbą ir gražų pavyzdį.

LSB NARIŲ IR KANDIDATŲ SUSIRINKIMAS - POBŪVIS

Š. m. rugsėjo mėn. 11 d. 15 val. Rua Lituānia, 67, įvyko Sąjungos visuotinis narių ir kandidatų susirinkimas - pobūvis. Susirinkimą atidarė S-gos

pirmininkas A. Bagdonas, pasiūlydamas susirinkimui pirmininkauti p. Konsulą A. Polišaitį, o sekr. p. K. Bratkauskį.

Pirmas kalbėjo A. Bagdonas, kuris pranešė, kad Sąjunga išlaiko dvi pradžios mokyklas, kuriose dirba trys brazilės ir du lietuviai mokytojai. Iš lietuvių dirba: mok. S. Bakšys ir St. Kubiliūnas, kurie veda lietuvių kalbos pamokas. Pirmajam už dvi pamokas savaitėje iš Sąjungos kasos mokama po 250 kruzeirų į mėnesį, antrajam -gi anastaziečių Mokyklos Remėjų Burelis moka po 350 kruzeirų. Brazilių mokytojų, išlaidymas Sąjungai atseina po Cr. \$ 2.680.00 kas mėnuo. Be to, mokesčiai, šviesa, vanduo ir švaros palaikymas kainuoja dar tūkstantį. O, dar įvairūs remontai ir t. t., tik mokėk ir mokėk, o pajamų šaltiniai, nėra dideli: narių mokestis, salių nuoma, pelnas iš parengimų mokestis už mokslą ir aukos. Tai — viskas. Todėl vos spėji kruzeirą pagauti, kai jo jau desėtkas reikalauja. Ir norint galą su galu suvesti, reikia gerai pagalvoti ir padirbėti.

Be to, pirm. pažymėjo, kad Sąjunga ne tik mokyklomis rūpinasi, bet ji organizuoja įvairius kultūrinius parengimus: vakarus, minėjimus, jaunimo pobuvius ir kt. Jis paminėjo, kad prie Dr. Basanavičiaus vardo lietuvių pradžios mokyklos veikia Mokyklos Remėjų Burelis vadovaujamas p. Petro Žarkausko, kuris stengiasi mokyklai padėti, ką Sąjunga pilnai įvertina ir jiems dėkinga.

Baigdamas pranešimą, pirm. A. Bagdonas patiekė susirinkimui LSB kasos pajamų - išlaidų apyskaita už 1948 metus:

P a j a m ų:
Paprastų paj. 1948 m. buvo . . . Cr. \$ 48.067,30;
Nenumatytų pajamų (už buvusios Maironio vardo mokyklos pastatą) gauta . . . Cr. \$ 50.000,00;
V i s o : Cr. \$ 98.067,30.
I š l a i d ų:
1948 metais turėta išlaidų . . . Cr. \$ 50.038,00.
1949 m. sausio 1 d. liko . . . Cr. \$ 48.029,00.

Nukelta į 15-tą puslapį

Brazilijoje

BRAZILIJOS PINIGAI NEBUS NUVERTINTI

Anglijai savo pinigą nuvertinus 30 procentų, tą padarė visa eilė (virš 20) valstybių, jų tarpe Urugvajus ir Argentina. Brazilija, kaip oficialiai pranešama, kruzeiro nenuvertins. Jo oficiali kaina, 18 kruzeirų už 1 dolerį, pasiliks ir toliau, nors praktikoje, tokia kaina dolerių negalima pirkti. Juodojoje rinkoje už dolerį mokama 30 kruzeirų ir daugiau.

Anglų svoro nuvertinimo pasekmės jaučiamos ir Brazilijoje. Paskutiniu metu prekyba su Amerika, dėl dolerių stokos sumažėjo, o su Anglija - padidėjo. Pati Anglija, bent šiuo metu, pinigų nuvertinimu tik laimėjo, nes jos prekės kraštams su žema valiuta tapo prieinamesnės.

Is LSB Gyvenimo...

Atkelta iš 14-to puslapio

Sąjungos pirmininkui p. A. Bagdonui baigus savo pranešimą, kalbėjo Konsulas A. Polišaitis, kuris trumpais žodžiais supažindino susirinkimą su VLIK'o steigiamą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ir pareiškė, kad Lietuvių Sąjunga Brazilijoje, kaip Brazilų valdžios patvirtinta, legaliai veikianti organizacija, laiko PLB reikalingumą negincytinu, bet dėl savo ypatingos padėties, Lietuvių Sąjungai Brazilijoje tegalės palaikyti ryšius su tik, kaip atskira organizacija, Brazilijos Valstybės Konstitucijos ir įstatymų ribose.

Po Konsulo A. Polišaičio kalbos, susirinkimui pasiūlyta pasisakyti S-gos pirm. A. Bagdono ir Kons. A. Polišaičio iškeltais klausimais. Tuo reikalu išsitarus susirinkimo dalyviams, abudu pranešimai buvo vienbalsiai priimti. — Nesant daugiau klausimų, tuo susirinkimas ir baigtas.

Po susirinkimo, dalyviai ir svečiai buvo pakviesti į kitą salę, kur prie paruošto stalo, buvo pasivaišinta ir pasikalbėta.

ir tuo padidina eksportą. Tačiau, kad šis faktas pasaulio ekonominių gyvenimą įstatytų į normalias vėžes, negalima tikėtis, kol sovietų Rusija nepakeis savo politikos. Neužilgo, jei padėtis nepasikeis, būsime liudininkai didelių varžytinių už pasaulio rinką. Ir šios varžytinės gali tik pagreitinti naują pasaulinį karą.

ADHEMAR DE BARROS KANDIDATAS Į PREZIDENTUS

Rugsėjo mėn. 25 d. įvykusiame socialprogresistų partijos su ruoštame mitinge Campos mieste, Rio de Janeiro valstijoje, į Brazilijos prezidentus buvo priimta Adhemar de Barros, S. Paulo gubernatoriaus kandidatura. Numatoma, kad dar du ar trys kandidatai bus išstatyti į prezidentus, jei didesnės partijos nepajėgs susitarti dėl vieno kandidato, kad užtikrinus laimėjimą.

POLICIJA SUSISAUDĖ SU KOMUNISTAIS

Rugsėjo mėn. 25 d. S. Paulo estade, Tupã mieste, saugumo organai sužinoję apie vykstantį komunistų susirinkimą vieno dar žininko patalpose, nuvyko į susirinkimo vietą. Komunistai nenorėdami pasiduoti, pradėjo šaudyti į policiją, ko pasekoje vienas karys nušautas. Tada ir policija pradėjo šaudyti į komunistus, kuriu trys žuvo ir vienas sužeistas. Yra keletas areštuotų. Kratos metu rasta ginklų ir propagandinės medžiagos.

CARMEN MIRANDA PERSISKYRĖ...

Brazilijos artistė Hollywoode persiskyrė su savo vyru David Sebastian. Priežastis - vyras filmų gamintojas, didelę savo laiko dalį skiria darbui.

Vokietijoje

Vakarų Vokietijos vyriausybę sudaro trys partijos: krikščionių demokratų, liberalų ir vokiečių partija. Prezidentu yra

išrinktas liberalų atstovas, Theodor Heus, ministrų kabineto pirmininku - krikščionių demokratų partijos vadas Konrad Adenauer. Daugiausia atstovų į parlamentą pravedė krikščionys demokratai, todėl jie daugiau vietų gavo ministrų kabinete.

Užsienio politikoje dabartinė vyriausybė sieks visos Vokietijos suvienijimo (rusų okupuotos zonos prijungimo) ir rytų sienų revizijos, nes su dabartiniais Rusijos nustatytais rubežiais, didelių plotų atidavimu Lenkijai, Vokietija niekuomet nesutiksianti.

Rusų okupotoje zonoje panašūs rinkimai numatomi spalio mėnesį. Tik rusai baiminasi, kad komunistų partija gali pralaimėti.

VENGRIJA IŠVIJO JUGOSLAVIJOS PASIUNTINYBĖS NARIUS

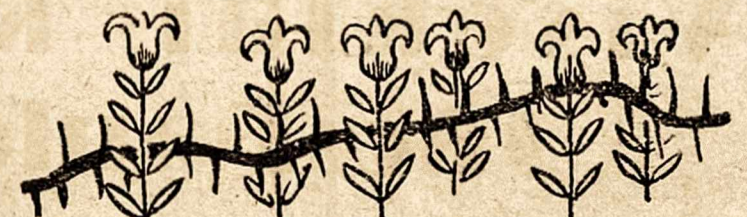
Vengrijos komunistinė vyriausybė įsakė visiems Jugoslavijos pasiuntinybės, Budapešte, nariams, išskyrus patį pasiuntinį, apleisti kraštą per 24 valandas. Jie yra kaltinami špionažu ir dalyvavimu sąmoksle prieš Vengrijos «demokratiją».

— Rugsėjo mėn. 27 d. Meksikoje, nukrito, atsimušęs į medį lėktuvas. Visi keleiviai ir tarnautojai žuvo ugnyje.

— Vladimir Kobylka, aukštas Čekoslovakijos užsienio reikalų ministerijos valdininkas pabėgo į Vokietijos amerikono zoną.

ITALAI NEEMIGRUOS PIETŲ AMERIKON

Pietinėje ir Centralinėje Amerikoje lankosi Italijos užsienio reikalų ministerijos sekretoriaus pavaduotojas Giuseppe Brusaca, tirdamas imigracijos galimybes. Aplankęs įvairius kraštus spaudos atstovams pareiškė, kad maža galimybių italams imigruoti P. Amerikon, viena dėl transporto trūkumo, o antra, dėl darbo sąlygų sunkumo. Nors Italijoje yra apie 2 milijonai bedarbių, bet ji savo žmonių neatiduos nežinomam likimui.

PERSITVARKĖ VYRIAUSIAS LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETAS

Yra dvi įstaigos dirbančios Lietuvos laisvinimo darbą: Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas ir Vykdomoji Taryba. Tų dviejų įstaigų pirmininkas yra vienas. VLIK-o ir V. Tarybus pirmininku yra išrinktas prel. M. Krupavičius; vicepirmininkai — Kairys, Bieliukas ir Brazaitis; sekretorius — Gaidžiūnas. Tarnybomis taip pasiskirstė: prel. M. Krupavičius — pėmė Tautinio Potencialo tarnybą, Gaidžiūnas — Informacijos, Bieliukas — Finansų, Brazaitis (Ambrozevičius) — Užsienių Reikalų, Kairys — Krašto atstatymo. Partinis sąstatas: Kairys — socialdemokratas, Bieliukas — liaudininkas, Gaidžiūnas, — tautininkas, Krupavičius — krikščionis demokratas, Brazaitis — frontininkas (katalikų).

Tiek VLIK-ą tiek V. Tarybą sudarantieji žmonės yra užgrūdinti gyvenimo kovoje ir pavojuose, duoda vilčių, kad Lietuvos laisvinimo darbus sugebės iškelti virš siaurų asmeninių ar partinių reikalų ir negaišins laiko, jėgų, kad VLIK-e ar V. Taryboje turėti vienu asmeniu daugiau ar mažiau. Lietuviškoji išėivija tikisi, kad kovai už Lietuvos laisvę vadovaus prityrę veteranai, užsieniui ir tėvynėje pasilikusiems žinomi asmenys, kurie savo įtaka ir darbais pajėgs sujungti į vieną frontą visus plačiamę pasaulyje išsiklaidžiusius lietuvius.

-- Įvykusioj Argentinoje lėktuvo nelaimėje, Buenos Aires provincijoje, rugsėjo mėn. 28 d. 7 asmenys žuvo ir 20 sužeistų.

-- Rusai gauda žymesnius vokiečių inžinierius ir prievarta veža Rusijon.

-- Amerika ruošiasi gaminti lėktuvams atominę jėgą varomus motorus: Toki fabrikai yra Pittsburgho mieste.

-- Jungtinių Tautų Organizacijos posėdžiuose Jugoslavija eina išvien su vakarų demokratijomis prieš Rusiją.

-- Jugoslavija atsilygindama Vengrijai išakė Vengrijos pasiuntinybės tarnautojams apšiešti Jugoslaviją. Praktiškai diplomatiniai santykiai tarp Vengrijos ir Jugoslavijos yra nutraukti. Rumunijoje Bulgarijoje, prie Jugoslavijos sienos, yra sutrauktos 7 divizijos rusų kariuomenės. Tai vis „nervų karo“ dilginimui.

RUSIJA TURI ATOMINĘ BOMBĄ

-- Rusija patvirtino pranešimus iš Amerikos, kad jau dveji metai ji turinti atominės bombos paslaptį.

-- Pranešimas, kad Rusija turinti atominę bombą, nepadarė didelio išpūdžio viešojo pasaulio opinijoje. Anglijos pinigų nuvertinimo pasekomis pasaulis daugiau domisi, negu rusų atominė bomba...

-- Amerika savo visą šalį apsupa radaro aparatų tinklu. Tad karo pavojaus atveju radaras įspės apie besiantinančius priešo lėktuvus.

ATOMINĖS ENERGIJOS KONTROLĖ

Atominė energija gali būti labai naudinga, praktiškame žmonių gyvenime, bėt kaip ginklas neša mirtį dešimtims ir šimtams tūkstančių žmonių... Todėl nuolatos iškyla pasiūlymų, kad karo atveju, atominės bombos

nepanaudotų, kaip šio karo metu buvo nenaudojamos nuodingosios bakterijos. Todėl ir siūloma atominės energijos kontrolė. Bėt kaip paprastai, Sovietų Rusija ir šiuo klausimu išsiskiria iš kitų kraštų: sutinka, kad atominės energijos gamyba būtų kontroliuojama, ir — būtinai — ji toje kontrolėje dalyvautų visuose kituose kraštuose, bėt nesutinka tos kontrolės leisti pačioje Rusijoje...

-- JAV grėšia metalo pramonės streikas. Fordo fabrikuose, darbininkams ir savininkams nesusitariant, valdžia imasi tarpininkavimo.

-- Kinijoje eina smarkios kovos tarp komunistų ir nacionalistų. Komunistai nori užimti Kantoną miestą, bėt nacionalistai ten turi stiprių pajėgų ir todėl dar priešinasi.

-- Amerikos senatas ir parlamentas patvirtino vyriausybės projektą skirti vieną bilijoną ir 314 milijonų dolerių apginkluoti Europos valstybėms pasirašiusiomis Atlanto pakta. Tai nulėmė pranešimas, kad Rusija turinti atominės bombos paslaptį.

-- Amerikos vyriausybė nutarė suintensyvinti atominių bombų gamybą didindamo fabriku skaičių ir ruošdama specialistus. Atominę energiją amerikoniškai taiko naujoms ginklų rūšims. Lig šiol buvusios ginklavimosi lenktynės tarp Amerikos ir Rusijos, dabar dar daugiau auga...

-- São Paulo gubernatorius Adhemar de Barros pareiškė, kad reikia leisti azartinius lošimus, įstatymų ribose, apdedant juos mokesčiais. Iš to gaunamas pajamas paskirti labdarybės tikslams!

**“Mūsų Lietuva” ir Arte Grafica
LITUANIA Ltda. p e r s i k e l i a
Av. Zelina, Nr. 700/706!**

**Visokiai korespondencijai adresas:
São Paulo, Caixa postal, 371.**

Lietuviai BRAZILIJOJE

LIET. R. KAT. ŠV. JUOZAPO BENDRUOMENĖS NARIŲ DĖMESIUI

Primename nariams, kad laikas sumokėti nario mokesį. Einant įstatais, nesumokėjusieji nario mokesčio neturi balsu Bendruomenės susirinkimuose, negali rinkti ir negali būti renkami. Mokesčius galima apmokėti sekmadieniais prieš ar po sumos. Bendruomenė yra seniausia organizacija kolonijoje, įsteigta 1928 metais, dar kun. J. Valaičio.

Bendruomenės užpirkti 7 žemės sklypai prie kampo Av. Zelina ir rua Campos Novos jau yra išmokėti. Dokumentai, kaštus apie 15 tūkstančių kruzeirų. Ant šios nuosavybės yra numatyta statyti salė.

Visos informacijos, liečiančios São Paulo lietuvių katalikų gyvenimą ir veikimą yra skelbiamos tik «Mūsų Lietuvoje», kadangi «M. L.» užimtoji linija atitinka Liet. Kat. Šv. Juozapo Bendruomenės tikslams. Bendruomenės narių pareiga remti, skaityti ir platinti «Mūsų Lietuvą» — vienintelį lietuviškos minties laikraštį.

NORI ATVYKTI PIETŲ AMERIKON

Lietuvis St. Radavičius, taraujantis Svetimšalių Legijone, Afrikoje, kreipiasi laišku į Pietų Amerikos lietuvius, prašydamas pagelbėti jam atvykti į P. Ameriką. Leg. St. Radavičiaus lašką paskelbiame «M. L.» skaitytojams:

«Gerb. Tautiečiai! Visiškai netikėtai pateko į mano rankas pora egzempliorių Jūsų žurnalo «Mūsų Lietuva». Apsidžiaugiau begalo, nes apie P. Amerikos lietuvių gyvenimą, turėjau kol kas mažai žinių. O man, kaip išgyvenusiam gana ilgai pietų kraštuose, labai įdomu, kaip laikosi mano tautiečiai Brazilijoje.

Esu jau keturi metai Prancūzijos Svetimšalių Legijone. Dar vieni metai ir būsiu vėl laisvas žmogus. Pamilau karštas šalis ir tik jose man būtų miela gy-

venti.

Todėl kreipiuosi į visus geros valios tautiečius Pietų Amerikoje, prašydamas padėti man susirasti darbo, bei sudaryti apsigyvenimo galimybę Brazilijoje, ar bet kurioje kitoj Pietų Amerikos valstybėje. Man nesvarbu koks darbas tektų dirbti. Galiu vykti į džungles ar kitas negyvenamas sritis, esu patyręs didelių ir daug pavojų, todėl jokių sunkumų nesibijau. Norėčiau tik vieno: gauti paramos atvykimui iki 1950 metų liepos mėn. 1 d. Tada aš būsiu laisvas ir suspėčiau su formalmais.

«Mūsų Lietuvai» linkiu eiti be nuovargio vis pirmyn, sunkiu emigracijos keliu!

«Ir šviesa ir tiesa, mūsų žingsnius telydil...»

St. Radavičius

1949 m. 8. 12 d.

Ad r e s a s :

Leg Radavičius Stasys,
II./6. R. E. J. — 6 C-ie.

Aiā — Draham.

Tunisie — Afrique

PASKAITA

Kun. Dr. J. Prunskis. — Rugsėjo mėn. 18 d. sumos metu, Vila Zelinos lietuvių bažnyčioje pasakė įspudingą pamokslą, o tos pat dienos vakare, mokyklos patalpose kalbėjo apie Amerikos lietuvių katalikų gyvenimą.

Spalių mėn. 15 d. atvyks į S. Paulo, nuolatiniam apsigyvenimui kun. Dr. Ant. Milius, kuris čia «Mokoje» turi savo brolių VI. Milių.

Maldos Apaštalavimo Draugija įsigijusi vėliavą dalyvavo rugsėjo mėn. 18 d. São Paulo

arkivyskupijos Maldos Apaštalavimo kongrese.

Spalių mėn. yra numatyta su-ruošti Bendruomenės piknikas į pajūrį, už Santos. Ligi Santos bus vykstama autobusais, o toliau — traukiniu.

Lietuviai krepšininkai rugsėjo mėn. 7 d. nugalėjo Aramaçam fabriko komandą, rezultatu 30:20.

VYČIŲ KOCERTAS

Spalių mėn. 1 d. «Vyčio» choras, vadovaujant F. Girdauskui, ruošia tradicinį savo kocertą, rua Lituania 67, Mooca. Programoje dalyvaus mišrus, ir vyrų choras, solo, duetai. Kaip visuomet, taip ir šiuo kartu dainų repertuaras yra įdomus, kruopščiai paruoštas.

IŠ RIO DE JANEIRO

— Rugpiūčio mėn. 28 d. Lietuvių Sąjungos «Dainava» išrinkta nauja valdyba, kurion įėjo: pirm. — J. Našliūnas, vice-pirm. — P. Petraitis, sekr. — A. Gaulia, išdinin. — K. Gaulia. Revizijos komisijon — p. Laskauskienė ir A. Šniukšta. Lig šiol pirminku buvo ir draugiją organizavo J. Malaiška.

— A. Šniukšta darbovietėje krisdamas nuo traktoriaus sunkiai susižeidė. Ligoninėn nuvežtas buvo be samonės. Gyvybei pavojaus nėra.

— Kun. Dr. J. Prunskis, lankydamasis S. Paulyje, aplankė ir «A Gazeta» redakciją. Svečio pasikalbėjimas su «A Gazeta» bendradarbiu, buvo paskelbtas to, dienraščio rugsėjo mėn. 21 d. Nr., 12 puslapyje.

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad už A. A. Barboros Makuškienės vėlę metinės egzektivijos bus atlaikytos Vila Zelinos bažnyčioje spalių mėn. 15 d. 7 val. ryto.

Makuškų šeima

N E P A M I R Š K .

kad spalių mėn. 1 d. «Vyčių Choras» Mokoje, Rua Lituania 67, lietuvių salėje, ruošia

Koncerta - Vakara

Pakvietimus iš anksto galima įsigyti pas «Vyčių» Valdybos narius ir choristus.

Gros puikus orkestras, bus savas bufetas, su skaniai pagamintais užkandžiais.

«VYTIS» ĮTEISINTA

Lietuvių Katalikų Jaunimo Sąjunga «Vytis» gavo dokumentus veikti, kaip formaliai leista organizacija.

«Ministério da Justiça e Negocios Interiores

Departamento do Interior e da Justiça

Expediente de 31 de Agosto de 1949.

Proc. n°. 4, 906-42- Sociedade Recreativa de Coristas Lituanos «Vytis», com sede na capital de São Paulo, solicitando registro e licença para funcionar como associação entre estrangeiros, nos termos do Decreto-lei numero 383-38. — Autorizo. Em 22-8-1949.»

-- Rugsėjo mėn. 12 d. iš Š. Amerikos, po trijų mėn. atostogų grįžo, p. Majų šeima. Ta proga «M. L.» p. L. Majienė nuo savo sesers O. Rimydienės, gyvenančios Brooklyne, parvežė Cr. \$ 300.00 prenumeratą. Pona Majai savo kelione patenkinti, pasimatė su giminėmis, prieteliais ir pažįstamais, paršivežė daug kelionės prisiminimų ir išpūdžių iš JAV lietuvių kultūrinio ir visuom gyvenimo.

-- Dailininkas A. Navickas dekoruoja Piracaja parapijos, kur klebonauja kun. Al. Arminas, bažnyčią. Darbas truks kelis mėnesius.

Mirusieji

Rugsėjo mėn. 17 d., Vila Be-loje, mirė Anelė Petėnienė, 68 metų amžiaus.

Tą pat dieną, Vila Zelinoje, mirė Rapolas Baltrušaitis, 44 m. amžiaus.

Rugsėjo 20 d., Vila Anastazijoje, mirė Antanas Augustaitis, kilęs iš Virbalio, taip pat Vila Anastazijoje mirė Vijutienė.

Rugsėjo 16 d. Bom Retire mirė Adolfas Genevičius.

LIETUVOS KONSULATAS KVIEČIA

Lietuvos Konsulatas S. Paulyje, Rua Jaguaribe, 477, kviečia, darbo valandomis, atsilankyti Konsulatan: -- Adolfą Panavą, Lionginą Hopeną, Vinčą, Praną ir Stasį Dzedulionius, Alfonsą

-- Juozukas, Jurgio ir Onos Matelionių sūnus, gyvenančių São Caetano gatvėje nr. 526, praeita sekmadienį, rugsėjo mėn. 25 d. minėjo dešimtą savo gimtadienį. Į ta proga suruoštas vaišes atsilankė giminės ir pakviestieji svečiai. Juozukas lanko «Ginasio Paulistano». Jaunam moksleiviui-solenizantui linkime, sekant savo tėvų pavyzdžiu, išaugti gerulietuviu ir tinkamai pasiruošusiu profesionalu.

Vaitiekuną, Lidiją Srederytę, Boleslovą Rimkų ir Petrą Narbutį.

-- «Mūsų Lietuvos» bičiulių sueigos foto-klišių pagaminimą apmokėjo p. Pupelis Alfonsas. Bičiuliškai dėkojame.

-- Vladas Pocius, lietuvis fotografas ir didelis «Mūsų Lietuvos» prietelius, šiomis dienomis Av. Alvaro Ramos 1160 (prie paskutinės sustojimo vietos autobuso 33, Quarta Parada), atidarė savo atelje «Foto Princeza». Progresuojančiam mielam tautiečiui linkime gero pasisekimo.

Dėmesio!

Lapos ir V, Anastazijos lietuviu patogumui «Mūsų Lietuva» galima gauti Lapoje «Casa S. Jorge» (p. Matelioniu krautuvėje), Rua 12 de Outubro, 237.

JAUNIME,

Jeji nori pasilinksinti, SEKMADIENIŲ VAKARAIŠ, atsilankyk Mokoje, rua Lituania 67, į Lietuvių Sąjungos ruošiamus pasilinksminimus.

Lietuviškųjų Organizacijų nariai reikalingus įėjimui pakvietimus gali įsigyti iš anksto, visam mėnesiui, ir pigiau, pas Lietuvių S-gos Valdybos narius.

P. A. Dutkienė po sunkios operacijos Samaritano ligoninėje, jau stiprėja, ir tikisi greitai sugrįžti namo.

Rugsėjo mėnesio 2 dieną Vila Zelinos lietuvių bažnyčioje su-mainė žiedus Steponas Korkiškis, sūnus Pilypo ir Aleksandros Korkiškių, su Birute Tamasiūnaitė, Petro ir Elenos Tamašiūnų dukra. Jaunųjų svotais buvo jaunosios krikšto tėvai. Antanas ir Elena Šarkanai. Ta proga Šarkanų šeima, sveikina jaunosius, linkėdami daug laimės jų gyvenime.

PRUDENCIA CAPITALIZAÇÃO

PRODUÇÃO	2.348.535.000,00
CARTEIRA EM VIGOR	6.211.322.000,00
RECEITA TOTAL	162.921.381,50
TÍTULOS SORTEADOS	28.217.500,00
TÍTULOS RESGATADOS	22.751.589,40
LUCRO AOS PORTADORES	910.316,40

1948

Capital total já reembolsado aos Portadores de títulos mediante sorteios mensais, participação nos lucros do 10.º ano e resgates até 31/12/48:
Cr\$ 176.158.739,10

1948

ATIVO LÍQUIDO

Imóveis	130.963.456,30
Títulos e Apólices	587.998,20
Empréstimos aos portadores	44.844.211,80
Hipotecas urbanas	7.438.749,70
Caixas e Bancos	5.978.985,80
Obrigações de Guerra	185.863,00
Banco do Brasil, com depósito compulsório	258.663,70
TOTAL	190.257.928,50

1948

Reservas Matemáticas 184.608.232,30

1948

PANAM — Casa de Amigos

Brazilai apie lietuvius...

Žurnalas «O Cruzeiro» rugsėjo mėn. 24 d. duoda išsamų dokumentais paremtą aprašymą lietuvių komunistų veiklos Brazilijoje ir Pietų Amerikoje Rašo apie Pietų Amerikos lietuvių komunistų kongresą Montevideo mieste 1946 m. rugpiučio mėnesį. Suvažiavime buvo nutarta prašyti, kad Pietų Amerikos valstybės neįsileistų karo tremtinių, bet sugrąžintų juos Sov. Rusijon. Toliau nutarta prašyti Brazilijos ir kitų valstybių, kad panaikintų Lietuvos teisėtos vyriausybės įsteigtas atstovybes ir konsulatus. Tuoju išteigti centralinį komitetą, kuris vadovautų lietuvių komunistų veiklai Pietinėje Amerikoje.

Toliau rašoma, kad iš surinktų 180.000 kru-

zeirų (aukas rinko veikęs prie rusų Raudonojo Kryžiaus, Lietuvių Departamentas S. Paulo), simtas dešimt tūkstančių kruzeirų buvo pasiūsta į Montevideo, ten reziduojančiai S. Rusijos pasiuntinybei, o 50.000 buvo paaukota ėjusiam S. Paulo mieste komunistų dienraščiui «Hoje».

Taigi, kaip matome, praėjusią savaitę Brazilijos spaudoje buvo plačiai minimas Lietuvos ir lietuvių vardas. Vienur palankiai (A Gazeta), kitur — nepalankiai (O Cruzeiro)...

Y R A L A I Š K Ū

St. Krivickui (iš Lietuvos), Julijai Teresevičienei, J. Pundzevičiui ir Miss Z. Levickienei.

UŽSAKYKITE

LIETUVA

„MŪSŲ

SAVO PRIETELIAMS

**CASAS
SÃO JORGE**

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.
Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

**INDUSTRIA E COMERCIO DE
CALÇADOS MATELIONIS LTDA.**

KRAUTUVĖS:

Largo do Cambucy, 105
Rua São Caetano, 526—510
Rua 12 de Outubro, 237

FABRIKAS IR RAŠTINĖ:

Rua Javaés, 719
São Paulo

«MŪSŲ LIETUVA» GALIMA ĮSIGYTI SĂO PAULO
LAIKRAŠČIŲ KIOSKUOSE ŠIOSE VIETOSE:

MIESTE Prie pašto Avenida São João
PRAÇA DA SE Viduryje aikštės kioske
SIUVYKLA VILNIUS Av. Duque de Caxias, 237
BOM RETIRO Rua Silva Pinto ir José Pau-
lino kampas.
ESTAÇÃO DA LUZ prie įėjimo
ESTAÇÃO DA LUZ prie tilto
CASAS SĂO JORGE R. São Caetano, 526 ir 510
MOÓCA prie autobuso 93 sustojimo vietos
VILA ANASTACIO pas platintojus
VILA ZELINA Largo São José prie auto-
buso sust. vietos
ir Mokos lietuvių mokykloj pas Bronių Stankevi-
čių, rua Lituania, 67.
RIO DE JANEIRE «Mūsų Lietuva» galima
nusipirkti arba užsiprenumeruoti pas A. Gaulią
Rua Piratini, 371 — casa 1.

KOMERCIANTŲ DĖMESIUI!

Didelis pasirinkimas įvairaus tipo folhinių (kalend.)

Arte Gráfica

LITUANIA LTDA.

DIRBA VISUS SPAUDOS DARBUS

PIEŠINIAI KLIŠĖS SPAUDA

RUA VENDA NOVA, 116 - V. ZELINA

Visą korespondenciją prašome adresuoti

CAIXA POSTAL 371 - SĂO PAULO

Composto e impresso na

ARTE-GRÁFICA LITUANIA Ltda.

RUA VENDA NOVA, 116 - SĂO PAULO - VILA ZELINA